

Oud-zorgbestuurder en psycholoog Paul Goderis heeft een zeldzame schildkliertumor waarvan hij niet meer zal genezen. De diagnose kanker confronteerde hem met intense gevoelens, de eindigheid van zijn bestaan en grote beperkingen. In zijn boek *De Kwetsbare Patiënt* pleit hij voor een geneeskunde waarin de behandeling van het zieke lichaam hand in hand gaat met aandacht voor de zieke persoon, die vanuit zijn kwetsbare situatie zijn leven opnieuw moet uitvinden.

Paul Goderis (2014). *De Kwetsbare Patiënt. Patiëntgerichtheid in het ziekenhuis: ervaringen en beschouwingen*. ISBN: 9789402213164, € 18, 15 (www.dekwetsbarepatient.nl).

De kwetsbare patiënt

‘De zeer uiteenlopende manieren waarop zorgverleners omgaan met patiënten trok mijn aandacht. Sommigen toonden zich professioneel, empathisch en betrokken, bij anderen leek de menselijke kant van zorg een totaal onbekend fenomeen. Ik verbaasde me erover dat de medische technieken om ziektes te behandelen een enorme ontwikkeling hebben doorgemaakt, maar dat patiëntgerichte zorg daar ver bij achtergebleven is. De zieke is immers veel meer dan zijn ziekte; hij is een uniek mens, die een unieke benadering verdient. De hulpverlener die de patiënt centraal stelt, richt zich op de persoon en niet alleen op de ziekte.’

Extra gevoelig

‘Ik heb ervaren dat ik als patiënt extra gevoelig ben voor de manier waarop ik benaderd word. In de contacten met de artsen en verpleegkundigen word je als patiënt soms overvallen door verdriet, onzekerheid, angst, boosheid, irritatie of teleurstelling. Inspelen op deze gevoelens en emoties en ze bespreekbaar maken leidt tot open, respectvolle communicatie. De patiënt mag van de dokter en de verpleegkundige verwachten dat zij niet alleen competent, maar ook aardig, betrouwbaar en behulpzaam zijn. De patiënt voelt zich kwetsbaar en afhankelijk van de hulpverlener. Die verkeert door zijn kennis en kunde in een machtige positie en empathisch en betrokken gedrag is daarom niet vanzelfsprekend. Terwijl de patiënt juist extra gevoelig is voor begrip en betrokkenheid. Het is belangrijk dat de hulpverlener nagaat of zijn spontane, intuïtieve benadering van de patiënt ‘goede bejegening’ oplevert.’

Samen besluiten

‘Ik vind dat patiëntgerichte zorg begint met het luisteren naar het verhaal van de patiënt en het peilen van zijn ver-

wachtingen. De manier waarop je de patiënt informeert en betreft bij zijn behandeling is mede afhankelijk van diens behoeften en wensen en vergt een individuele aanpak. Dé patiënt bestaat niet. Op basis van de behandelmogelijkheden en de risico’s moeten zorgverlener en patiënt samen tot een besluit komen, waarbij de kwaliteit van het verdere leven vooropstaat.’

Informatie

‘De patiënt informeren is een belangrijke taak voor artsen en verpleegkundigen. Ik heb ervaren dat ik gebaat ben bij eerlijke, transparante informatie en dat hulpverleners bereid zijn om hier zo goed mogelijk aan te beantwoorden. Op iedere vraag van mijn kant is altijd zorgvuldig en serieus ingegaan. Wel verwachten de artsen een actieve opstelling van mij. Ik heb gemerkt dat ik daarmee zelf de regie kan houden over mijn behandelbeleid. Bij ingrijpend slecht nieuws, waarbij de patiënt sterke emoties ervaart, is hij erbij gebaat als daar aandacht voor is. De alerte hulpverlener speelt hierop in en houdt verbinding met de patiënt.’

De patiënt centraal

‘Ik pleit voor een geneeskunde die zich meer richt op het welzijn van de patiënt en die genezing en behandeling meer in dienst stelt van de levenskwaliteit van de zieke mens.’ ■

PATIËNT